

Pisarz, tłumacz, żołnierz...

Data publikacji: 16.01.2023 14:30

Publikował w prasie ewangelickiej i katolickim „Tygodniku Powszechnym”. Dziś przypada 115 rocznica urodzin Adolfa Fierli - w okresie międzywojennym jednej z najbardziej znanych postaci życia literackiego na Śląsku. Z jego zapomnianym dorobkiem można zapoznać się na wystawie w Książnicy Cieszyńskiej.

Krytycy podzieleni

- *Pod względem ilościowym dorobkowi Fierli nie dorównywał żaden ze współczesnych mu zaolziańskich pisarzy.* - wyjaśnia Małgorzata Szelong z Książnicy Cieszyńskiej.

To, że łatwo przychodziło mu tworzenie, negatywnie odbijało się na jakości artystycznej jego utworów. Wśród krytyków zdania na temat twórczości Fierli były więc podzielone. - *Wytykali mu nadmierny patos, sentymentalizm, zmanierowanie, brak oryginalności. Inni z kolei zaliczali go do czołowych przedstawicieli śląskiego regionalizmu literackiego, zachwycając się wykorzystaniem w jego twórczości motywów ludowych i gwary cieszyńskiej i wiążąc z nim duże nadzieje dla rozwoju życia literackiego na Zaolziu.* - przypomniała Małgorzata Szelong.

O lekkości z jaką tworzył świadczy fakt, że od swego debiutu książkowego w 1928 r. w przeciągu 10 lat wydał aż pięć tomików poezji: „Przydrożne kwiaty. Poezje śląskie”, 1928; „Cienie i blaski. Poezje z zagłębia”, 1931; „Dziwy na gróniach”, 1932; „Kopalnia słoneczna” 1933; „Kolędy beskidzkie”, 1935. Dodatkowo napisał dwie powieści - „Tajemniczy skarb. Powieść dla młodzieży”, ok. 1929; i „Ondraszek. Powieść śląska”, 1930. Stworzył również dwa tomy nowel: „Hałdy. Obrazki z zagłębia”, 1930; i „Kamień w polu”, 1938 r. Wydał również tom przekładów wierszy wybranych, czeskiego poety Jiřího Wolкера (1934).

Powołany do... Wehrmachtu

W 1940 r. Adolf Fierla został aresztowany. Trafił do obozów koncentracyjnych - Dachau i Mauthausen-Gusen. Zwolniony z niewoli, powrócił na krótko na Śląsk Cieszyński, jednak wkrótce, powołany do Wehrmachtu, trafił na front zachodni. - *Tu zdołał nawiązać kontakt z Polską Misją Wojskową we Francji, w wyniku czego końcem 1945 r. otrzymał posadę nauczyciela w Gimnazjum i Liceum dla Ochotniczek PSK 2 Korpusu, działającej początkowo we Włoszech, a od 1946 r. w Wielkiej Brytanii. Po likwidacji szkoły w 1948 r. Fierla kontynuował pracę nauczycielską, ucząc (m.in. języka francuskiego) w kilku angielskich gimnazjach.* - przypomniała Małgorzata Szelong.

Po zakończeniu II wojny światowej, z powodów politycznych, w rodzinnych stronach jego postać i dorobek literacki pomijane były milczeniem. Mieszkający za granicą Adolf Fierla nadal był jednak aktywny literacko. W latach 60-tych XX wieku pisał nawet do czasopism wydawanych w Polsce. - *W powojennej twórczości koncentrował się na tematyce religijnej. W opowiadaniach i wspomnieniach sięgał także do cieszyńskiego folkloru, utrwalając tradycyjną obrzędowość roku liturgicznego.* - wyjaśniła Małgorzata Szelong. Wtedy to właśnie współpracował z ewangelickimi i katolickimi wydawnictwami.

W 1966 roku przyjechał do Cieszyna. Nie mógł wjechać na Zaolzie. Władysław Oszelda zorganizował więc jego spotkanie autorskie w Domu Narodowym.

Niespełna rok później, 8 września 1967 Adolf Fierla zmarł nagle w wieku 59 lat. Jego prochy spoczęły na cmentarzu St. Marylebone w East Finchley w Londynie.

Twórczość rozproszona

W 1971 roku, za sprawą ks. Andrzeja Wantuły, biskupa Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w PRL, wydawnictwo „Zwiastun” opublikowało pośmiertnie tomik wierszy Adolfa Fierli pt. „Poezje religijne” (1971). Poza tym jednak jego powojenne utwory pozostają rozproszone i praktycznie nieznane.

Adolf Fierla urodził się 16 stycznia 1908 roku. Wywodził się z górniczej rodziny w Orłowej, gdzie ukończył prestiżowe Polskie Gimnazjum Realne (1927). Pracując po maturze jako nauczyciel w szkole w Boguminie, studiował polonistykę na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie (1933-1935), a sławistykę w Pradze (1935-1938). W 1938 r. został nauczycielem w Polskim Gimnazjum Realnym w Orłowej.

(ach)